

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. marts 2023
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Freja Bruun
Sagsnr.: 2023-0030-8313
Dok.: 2724012

Besvarelse af spørgsmål nr. 220 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 220 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 220 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan DUP'ens efterforskning af politidrab og dødsfald i politiets varetægt inddrager en repræsentant for de efterladte, herunder hvordan det harmonerer med betingelserne i McCann m.fl. mod UK (1995) afsn. 161-162 fra Menneskerettighedsdomstolen?”

Svar:

Der kan indledningsvis henvises til Justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 219 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet desuden indhentet en udtalelse fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden), der har oplyst følgende:

”Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 27. september 1995 i McCann and Others mod Storbritannien, som der henvises til i spørgsmålet, omhandler, hvorvidt der var sket en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2, da tre medlemmer af den irske republikanske hær (IRA) blev dræbt af soldater fra den britiske hærs Special Air Service-regiment.

Det fremgår af pr. 161 i den pågældende sag, at der skal være ”some form of effective official investigation” i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af politiets indgriben.

Som det videre fremgår af dommens pr. 162, fandt Domstolen ikke anledning til at udtale sig om de nærmere betingelser for den effektive officielle undersøgelse, som er omtalt i pr. 161, herunder om juridisk repræsentation af de pårørende, idet Domstolen konstaterede, at de pårørende i den konkrete sag havde haft juridisk repræsentation.

Det bemærkes dog, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i en række efterfølgende domme, herunder i Mustafa Tunc and Fecire Tunc v. Turkey af 14. april 2015, har fastslået, at undersøgelsen, i det omfang det er nødvendigt for at sikre de pårørendes legitime interesser, skal være tilgængelig, ligesom der skal være et tilstrækkeligt element af offentlig kontrol med undersøgelsen (pr. 179).

Politiklagemyndigheden kan i forlængelse heraf oplyse, at i udrykningssager (sager, hvor en person er afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller

mens den pågældende var i politiets varetægt) vil pårørende til den afdøde umiddelbart efter iværksættelsen af efterforskningen blive underrettet om, at sagen efterforskes af Politiklagemyndigheden.

I den forbindelse vil de pårørende blive vejledt om Politiklagemyndighedens rolle i forbindelse med efterforskningen og om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat i medfør af retsplejelovens § 1020 h, stk. 2. En bistandsadvokat vil kunne varetage de pårørendes interesser under sagen, herunder ved adgang til at overvære afhøringer af de pårørende, adgang til sagens materiale og lignende i overensstemmelse med de almindelige regler for bistandsadvokater i retsplejelovens kapitel 66 a og retsplejelovens § 1020 h, stk. 3.

Hvis den afdøde er udenlandsk statsborger, vil Politiklagemyndigheden sørge for at underrette det pågældende lands repræsentation om dødsfaldet.

I relation til offentlighedens adgang til undersøgelsen bemærkes det, at selve undersøgelsen som udgangspunkt ikke er offentligt tilgængelig, men at der kan søges aktindsigt i sagens materiale efter reglerne i retsplejelovens kapitel 3 a, jf. retsplejelovens § 1020 j. Det bemærkes, at statsadvokaterne behandler anmodninger om aktindsigt i disse sager i 1. instans med klageadgang til Rigsadvokaten. Politiklagemyndigheden omtaler som udgangspunkt i sin årsberetning de udrykningssager, der har været i løbet af året, herunder med et resumé af sagens afgørelse.

Når Politiklagemyndigheden har afsluttet efterforskningen, og sagen oversendes til Statsadvokaten, vil bistandsadvokaten blive underrettet om, at efterforskningen er afsluttet, og at sagen nu sendes til Statsadvokaten. Såfremt der ikke er beskikket en bistandsadvokat, vil de efterladte modtage ovenstående underretning.

Det kan oplyses, at Statsadvokatens afgørelse af, om der er grundlag for at gøre et strafferetligt ansvar gældende, begrundes og kan påklages til Rigsadvokaten.”